

မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးမှူးများအတွက်
အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ အလုပ်ရဆွေးနွေးပွဲ-
ရက်သတ္တပတ် ၄

MARSHA GARRISON
BROOKLYN ဥပဒေကျောင်း

Workshop Access, and Materials

- **Recording:** [Administrative Law: Session 4 – Details](#) (need to login to KKT)
- **Materials:** The course textbook (Administrative Law for Myanmar Students, 2023) is available on the following Links. The text will be available in English and the Myanmar language. No other materials are required.
- **Access:**
 - English textbook : <https://kantkawtaw-library.org/kkt/detailbooknew.php?id=423>
 - Burmese textbook : <https://kantkawtaw-library.org/kkt/detailbooknew.php?id=424>

အေဂျင်စီစည်းချမှတ်
ခြင်းဆိုင်ရာ
တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ
ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ (Ouster Clauses)

- တရားရုံးများသည် သက်ဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ သို့မဟုတ် အခြားအယူဝါဒကို အားကိုးကာ သဘောမတူကြပါ။
 - ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တားမြစ်ထားသည်- တောင်အာဖရိက (အတိအလင်း စာသား)၊ ဩစတြေးလျ (အာဏာခွဲဝေမှု)၊ အိန္ဒိယ (အခြေခံဖွဲ့စည်းပုံ - *Minerva Mills* ဆုံးဖြတ်ချက်၊ တန်းတူညီမျှမှု)
 - ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါမစ်- USA (အပိုဒ် 3 သည် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အား ယင်းကဲ့သို့အာဏာပေးသည် -- *Patchak*)
 - ပါလီမန်၏ ရည်ရွယ်ချက် (*Anisminic*) ၏ ကျဉ်းမြောင်းသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊
 - ✦ House of Lords (နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် UK Supreme Court) က " ဤအက်ဥပဒေအရ ၎င်းတို့အား လျှောက်ထားသည့် မည်သည့်ကော်မရှင်က ဆုံးဖြတ်သည် **ဖြစ်စေ** မည်သည့်ဥပဒေတရားရုံးတွင်မဆို မေးခွန်းထုတ်ရမည်" ဟု ပါလီမန်က အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန်သာ ရည်ရွယ်ထားသည်ဟု ဆိုသည်။ **ခိုင်လုံသောဆုံးဖြတ်ချက်။**
 - ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ သို့မဟုတ် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေတွင် မည်သည့်အရာမှ နုတ်ထွက်ခြင်း (စင်္ကာပူ) ကို တားမြစ်ထားသည်။

မြန်မာ-

- ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ရာထူးမှ ထုတ်ပယ်ခြင်းဆိုင်ရာ အပိုဒ်များ (အနည်းဆုံး နှုတ်ထွက်စာပိုဒ်များ အပြည့်အစုံ) သည် certiorari အတွက် အသနားခံပိုင်ခွင့် ပေးထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅ ကို ချိုးဖောက်ကြောင်း တရားရုံးချုပ်က တွေ့ရှိခဲ့သည်။ (ဦးဆန်းဝင်း စသည်ဖြင့်)
- တရားရုံးကလည်း *Anisminic* ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ချဉ်းကပ်ပြီး တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုကို ကန့်သတ်ထားသည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ကျဉ်းမြောင်းစွာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း (မောင်ချော [၁၉၅၅])။
- တော်လှန်ရေးကောင်စီလက်ထက်တွင် ဤနည်းလမ်းသည် ပြောင်းပြန်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒေါ်သိန်းရှင် [၁၉၆၃] တွင် တရားရုံးသည် ဥပဒေပြုရေးပေါ်လစီကို အခြေခံ၍ ရာထူးမှ ထုတ်ပယ်ခြင်း အပိုဒ် အပြည့်အစုံကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅ ကို ဂရုမစိုက်ဘူး။

အေဂျင်စီများ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဖြိုဖျက်ရန် တရားရုံးများသည် အဘယ်အယူဝါဒများကို အားကိုးကြသနည်း။

- *Ultra Vires* (အခွင့်အာဏာကိုကျော်လွန်) နိယာမ
 - ကျင့်သုံးရန် မလွယ်ပါ (ဥပဒေနှင့် ဥပဒေပြုရေးမှတ်တမ်းသည် အသံတိတ်နေနိုင်သည်)
 - အထက်တရားရုံးများသည် ပြဌာန်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အေဂျင်စီ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို လိုက်နာမှုအဆင့်ကို သဘောမတူပါ။
 - ✦ မီးစိမ်း (စင်္ကာပူ၊ အမေရိကန်)၊ မီးနီ (ယူကေ)၊
 - ✦ မကြာသေးမီက စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာခြောက်ခု၏ စစ်တမ်းတစ်ခုက “[e] သည် ဂျာမနီ နှင့် ယူကေတွင် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်မှလွဲ၍ ကျွန်ုပ်တို့လေ့လာခဲ့သည့်နိုင်ငံများတွင် မည်သည့်အချိန်တွင်၊ မည်သို့ရွှေ့ဆိုင်းရမည်ကို မည်သည့်အချိန်တွင်မှ အခြေချနေထိုင်ရန် မပေါ်လွင်ခဲ့ပါ။”
- အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် သုံးသပ်ချက် (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)
 - ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူသည် မသက်ဆိုင်သော အထောက်အထားများကို ဖယ်ထုတ်ရမည် (ဆံပင်နီဆရာကို ထုတ်ပယ်ခြင်း ဥပမာ)
 - အရည်အချင်းရှိသောကိစ္စရပ်တစ်ခုအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော အခွင့်အာဏာများ မရောက်နိုင်ခဲ့ပါက တရားရုံးများက ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်သည်။ . . . [T]ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စမျိုးသည် ကြီးကြီးမားမား တစ်စုံတစ်ခု လိုအပ်မည်ကို သက်သေပြပါ။

အချိုးအစားပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း- ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ Plus

- ဂျာမနီတွင် မွေးဖွားခဲ့ပြီး ECHR မှ မွေးစားခဲ့သည်။
- အဆင့်ပေါင်းများစွာ
 - 1) တရားဝင်ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုအောင်မြင်ရန် စည်းကမ်းသည် သင့်လျော်ပါသလား။
 - 2) ထိုရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်ရန် လိုအပ်ပါသလား။ နှင့်
- ၃) အောင်မြင်ရမည့်အဆုံးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလွန်အကျွံ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေပါသလား။
- "ကျေးဇူးတင်လေးမြတ်ခြင်း၏အနားသတ်" သည် တရားစွဲဆိုမှု၏အကြောင်းအရာအပေါ် မူတည်၍ နယ်ပယ်ကွဲပြားသည်။
 - 1) လေးမြတ်ခြင်း၏ကျယ်ပြန့်သောအနားသတ်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် စီးပွားရေး သို့မဟုတ် လူမှုရေးမူဝါဒဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
 - 2) ကျဉ်းမြောင်းသော အနားသတ်သည် မဲပေးခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်နှင့် လူမျိုး သို့မဟုတ် လူမျိုးစုအပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမှ လွတ်ကင်း ခြင်း စသည့် ကျယ်ပြန့်စွာ လက်ခံထားသော နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
- “ အချိုးကျ [ယခု] သည် ပြည်သူ့ဥပဒေ၏ ပင်မသဘောတရားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း အချိုးကျညီမျှမှုဟူသော အဆိုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေခံပုံမှန်များရှိပါသည်။

အချိုးအစားကိုအသုံးပြုခြင်း- R ကိစ္စ

- R တွင်ဖော်ပြထားသော စည်းမျဉ်း သည် ကလေးနှစ်ဦးအတွက် အကျိုးခံစားခွင့်များကို ကန့်သတ်ထားသည့် ကလေးခံစားခွင့်ဆိုင်ရာ ထုပ်ပိုးမှုဖြစ်သည်။ ကလေးနှစ်ယောက်ရှိသော မိသားစုသည် မိသားစုတစ်စုတည်းရှိသော မိသားစုထက် ကြီးမားသော အကျိုးအမြတ်ကို ရရှိသော်လည်း ကြီးမားသော မိသားစုများသည် အပိုအကျိုးခံစားခွင့်ကို မရရှိခဲ့ပေ။
- အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် အကျိုးခံစားခွင့် ပိုမိုရရှိသောကြောင့် ကျား၊မ အခြေပြု ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တရားလိုများက စောဒကတက်ခဲ့သည်။ ဦးထုပ်သည် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် မိသားစုဘဝကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်ဟုလည်း ငြင်းခုံကြသည်။
- ဦးထုပ်သည် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမဟုတ်ကြောင်း တရားခံအစိုးရမှ စောဒကတက်ခဲ့ပြီး မိသားစုထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ကျယ်ပြန့်သောကျေးဇူးတင်ထိုက်သည့် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးမူဝါဒအမျိုးအစားကို ကိုယ်စားပြုသည်။
- ဦးထုပ်ကို ခွဲခြားထားသလား။ ပါတီတစ်ခုစီအတွက် ဘယ်လို ငြင်းခုံမှုတွေ လုပ်မလဲ။
- ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တန်ဖိုးထားလေးမြတ်မှုရပိုင်ခွင့်ရှိသော မူဝါဒ၏ ဦး ထုပ်ဖြစ်ပါသလား ။ ပါတီတစ်ခုစီအတွက် ဘယ်လို ငြင်းခုံမှုတွေ လုပ်မလဲ။
- အချိုးကျပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကို အသုံးပြု၍ R တရားရုံးက မည်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချသင့်သနည်း။

ယူကေ တရားရုံးချုပ်

- 195. လက်ရှိအခြေအနေတွင် တင်ပြရမည့် အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ ဥပဒေပြုရေး ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ပါက အမျိုးသားများထက် အမျိုးသမီးများအပေါ် ကိန်းဂဏာန်းများ ပိုမိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိမည်မှာ မလွဲမသွေဖြစ်သည်။ အဲဒါကြောင့်ပါ။ . . အမျိုးသမီးများသည် ကြင်ဖော်မဲ့မိဘများ၏ 90% နှင့် 50% တို့သည် မိဘများနှင့်အတူ ကလေးများကို ပြုစုပျိုးထောင်ကြသည်။
- 198. ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ကွဲပြားသောအကျိုးသက်ရောက်မှုသည် ဤအတိုင်းအတာ၏ အထူးအင်္ဂါရပ်မဟုတ်ပါ။ ကလေးသူငယ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များအတွက် အသုံးစရိတ်ကို ကန့်သတ်ထားသည့် ယေဘုယျအတိုင်းအတာတစ်ခုတွင် ၎င်းသည် မွေးရာပါဖြစ်သည်။
- 199. တိုင်းတာမှု၏တရားဝင်ရည်မှန်းချက်များသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် အချိုးအစားမညီသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများမရှိဘဲ မအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် ၎င်းတို့သည် သားသမီးမွေးစားမိဘအများစုဖြစ်လာသည့် လူဦးရေစာရင်းအရ အမျိုးသမီးများအပေါ် အချိုးအစားမညီသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများမရှိဘဲ အချိုးကျဆက်စပ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အချက်မှာ အမျိုးသမီးများအပေါ် မလွဲမရှောင်သာသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် လိုက်၍ရရှိရန် ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်ရန် အရေးကြီးမှုထက် အဆမတန်များပြားနေသလား။ အမျိုးသမီးများအပေါ် ပိုမိုသက်ရောက်မှုရှိစေကာမူ အတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ရည်မှန်းချက်များ၏ အရေးကြီးမှုသည် တရားမျှတကြောင်း လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဒီတရားရုံးက မတူကွဲပြားတဲ့ အမြင်ကို မှန်ကန်စွာ ခံယူနိုင်စေမယ့် အခြေခံအကြောင်း မမြင်ပါဘူး။

အချိုးအစားကဲ့သို့ပြုခြင်း- သင်တန်းစာရင်းပိုင်ခွင့်သည်
မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂကွန်ဗင်းရှင်းကို လက်ခံခဲ့ပြီး ၎င်းကို
၎င်း၏ပြည်တွင်းဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

တရားလိုများအတွက် အကြောင်းပြချက်များ

- အပိုဒ် ၈ တွင် “[e] အများပြည်သူအား ဖွင့်လှစ်ထားသော သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးပေးသည့် အဆောက်အအုံများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးဆောင်သည့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများသည် မသန်စွမ်းသူများအတွက် ဝင်ရောက်နိုင်မှုဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ။ . . [p] မျက်မမြင် စာတန်းတွင် အများသူငှာဖွင့်ထားသော အဆောက်အအုံများနှင့် အခြားအဆောက်အအုံများတွင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး နားလည်ရလွယ်ကူသောပုံစံများဖြင့် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။”

တရားခံအစိုးရအတွက် အကြောင်းပြချက်များ

တရားစီရင်ရေးအေဂျင်စီ (တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍတွင် အေဂျင်စီများ)

- လူတစ်ဦးချင်း/အခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ
- အများအားဖြင့် အတိတ်၊ အနာဂတ်ကို အာရုံစိုက်ပါ။
- သုံးသပ်ချက်တွင် အထောက်အထားများသည် အခြေအနေနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
- တရားစီရင်ရေးစနစ်များသည် အလွန်ပြောင်းလဲနိုင်သော်လည်း တရားခွင်တွင် တရားစီရင်မှုထက် နည်းပါးနေတတ်သည်။

တရားစီရင်ရေးစနစ် အမျိုးအစားများ

- အချက်လေးချက်

- ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်ချက်အရပေါ်မူတည်သည့် သို့မဟုတ် သီးခြားခုံရုံး?
- ရန်ဘက်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းလား။
- မှတ်တမ်းပတ်ထားသည့် သို့မဟုတ် ဖွင့်မလား။
- အထူးပြုတရားရုံး သို့မဟုတ် အထွေထွေတရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံးက ပြန်လည်သုံးသပ်ပါသလား။

မော်ဒယ်ငါးခု (Asimov)

- ယူအက်စ်- ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ ရန်ဘက်ပြုမှု၊ အပိတ်မှတ်တမ်း၊ အထွေထွေတရားရုံး
- အီးယူ- ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်မှုများ၊ **စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး** ၊ အပိတ်မှတ်တမ်း၊ အထွေထွေတရားရုံး
- U K /A u s - **သီးခြားခုံရုံး** ၊ ရန်ဘက်ပြုသူ၊ အပိတ်မှတ်တမ်း၊ အထွေထွေတရားရုံး
- C H /J A /A R - ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ **စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း** ၊ **ဖွင့်ထားသော မှတ်တမ်း** ၊ g e n တရားရုံး
- F R /G E R - ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ **စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း**၊ အပိတ်မှတ်တမ်း ၊ **သီးခြားတရားရုံး**
- ဤမော်ဒယ်များ၏ တိကျမှု သို့မဟုတ် ထိရောက်မှုဆိုင်ရာ သက်သေအထောက်အထား အနည်းငယ်

မည်သည့်စနစ်အမျိုးအစား

ဖြစ်ရပ်တစ်ခု

- အခွန်ထမ်းသည် ပြီးခဲ့သည့်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် အခွန်မလုံလောက်သဖြင့် ပေးဆောင်ခံရသော အခွန်ဌာန (T D .) ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အား ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အချိန်မီ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ T D အရာရှိတစ်ဦးသည် အခွန်ထမ်းသူ၏ အေဂျင်စီဖိုင်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး အချို့သော လုပ်ငန်းမှတ်တမ်းများ တောင်းဆိုသည့် အခွန်ထမ်းထံ တက်တစ်စောင် ပေးပို့ခဲ့သည်။ မှတ်တမ်းများနှင့် ဖိုင်များကို ပြန်လည်စစ်ဆေးပြီးနောက် ကနဦး ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း တာဝန်ရှိသူက ကောက်ချက်ချခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းသည် ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ မလုံလောက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မအတည်ပြုမီ T D ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးအဖွဲ့သည် ဖိုင်နှင့် အခွန်ထမ်းဆောင်သူ၏ ပြန်အမ်းငွေများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းသည် T D ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးဘက်အဖွဲ့မှ သုံးသပ်ထားသော အထောက်အထားအားလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ၎င်း၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုသည့် အမျိုးသား အုပ်ချုပ်ရေးတရားရုံးမှ တွဲဖက်စီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အချိန်မီ တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ဖြစ်ရပ်နှစ်ခု

- ဗိုလ်ကြီး (အမတ် ၁) သည် ၎င်း၏ ကူးတိုလိုင်စင်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန် ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အချိန်မီ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ကပ္ပတိန်က ဝန်ကြီးဌာနမှ ကြားနာတယ်။ ကြားနာစစ်ဆေးပြီးနောက်တွင် ကပ္ပတိန်၏ ကူးတိုလိုင်စင်ကို ရုပ်သိမ်းသည့် ကနဦးဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်း ဝန်ကြီးဌာနမှ ကြားနာစစ်ဆေးသည့်အရာရှိက တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ဗိုလ်ကြီးက ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အယူခံခံရသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခဲ့ပြီး ယင်းကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းခဲ့သည်။ ဗိုလ်ကြီးသည် အထွေထွေစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံးတစ်ခုတွင် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုကို ရှာဖွေနေပါသည်။ ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင် အထောက်အထားအသစ်များ မပြပါ။ တစ်ခုတည်းသော ပြဿနာမှာ ကနဦးသုံးသပ်ချက်တွင် တင်ပြထားသည့် အထောက်အထားများသည် ဗိုလ်ကြီးလိုင်စင် ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ထောက်ခံရန် လုံလောက်မှု ရှိ၊

တိကျမှု၊ ကုန်ကျစရိတ်၊ အချိန်မီမှုတို့တွင် တိုးတက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း။

လက်ရှိစနစ် (အမျိုးအစား 1)

- DA ၏စနစ်သည် ဈေးကြီးပြီး နှောင့်နှေးမှုကို ကြာမြင့်စေသည်။ အေဂျင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည်လည်း ကွဲလွဲနေသည်ဟု ကျွမ်းကျင်သူအချို့က ယုံကြည်ကြသည်။
- အေဂျင်စီလုပ်ငန်းစဉ်တွင် စီမံခန့်ခွဲရေးပြန်လည်သုံးသပ်မှု အဆင့်လေးဆင့်ပါရှိသည်- ကနဦးဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ပြန်လည်စဉ်းစားခြင်း၊ ကြားနာစစ်ဆေးခြင်းအရာရှိရှေ့တွင် တရားဝင်ကြားနာခြင်းနှင့် အေဂျင်စီအယူခံကောင်စီမှ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ (ထို့နောက် စိတ်ပျက်နေသော လျှောက်ထားသူသည် အေဂျင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန် တရားရုံးသို့ သွားရောက်နိုင်သော်လည်း အေဂျင်စီသည် ယင်းအတွက် ပေးချေခြင်းမရှိပါ။) ယခုအခါ အေဂျင်စီ၏ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးသည် ပါမောက္ခအားဖြင့်

အဆိုပြုထားသော ပြောင်းလဲမှုများ

- အေဂျင်စီသည် အေဂျင်စီမှ လိုအပ်သည့် အရည်အချင်းစံနှုန်းများနှင့် ပြည့်မီသော ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူစနစ် (MVES) ကို တည်ထောင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤကျွမ်းကျင်သူများသည် သက်သေအထောက်အထားများ စုဆောင်းပြီး မသန်စွမ်းမှု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်တိုင်းရှိ တရားစီရင်ရေးမှူးများအား လမ်းညွှန်မှုပေးမည်ဖြစ်သည်။
- အေဂျင်စီက အေဂျင်စီတွေကို အယူခံကောင်စီက ဖယ်ရှားပေးမည်။
- အေဂျင်စီသည် လက်ရှိရန်ဘက်ပုံစံအတိုက်

အေဂျင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းအတွက် တရားဥပဒေစုမူရေး လိုအပ်ချက်များ

- အရင်းအမြစ်များ ကွဲပြားသော်လည်း ယခုအခါ ခေတ်မီသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအားလုံးနီးပါး လိုအပ်သည်-
- ဘက်မလိုက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူ
- အသိပေးစာ
- အချိန်မီ
- တရားမျှတမှု
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည်။
- အာမခံချက်များကွဲပြား; အချို့သည် အလွန်တိကျသည်-

ဥပမာ- ဥရောပသမဂ္ဂကွန်ဗင်းရှင်း၏ အပိုဒ် ၄၁

- ၁။ လူတိုင်းသည် ပြည်ထောင်စု၏ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အဖွဲ့အစည်း၊ ရုံးများနှင့် အေဂျင်စီများမှ ဘက်မလိုက်၊
2. ဤအခွင့်အရေးတွင် ပါဝင်သည်-
(က) လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေမည့် အတိုင်းအတာတစ်ခုမျှ မလုပ်ဆောင်မီ၊
(ခ) လျှို့ဝှက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ လျှို့ဝှက်ချက်၏တရားဝင်အကျိုးစီးပွားများကို လေးစားလိုက်နာစဉ်တွင် လူတိုင်း၏ဖိုင်ကို ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခွင့်၊
(ဂ) အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် အကြောင်းပြချက်ပေးရန် တာဝန်၊
- အချို့သော- သဘာဝတရားမျှတမှု နိယာမကဲ့သို့- အချို့မှာ မရေရာ
 - သဘာဝဥပဒေမှ ဆင်းသက်လာသည်- ဘက်မလိုက်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်နှင့် ကြားနာခွင့်တို့ ပါဝင်သည်။
 - *Ridge v. Baldwin (1964)* – သဘာဝတရားမျှတမှု နိယာမသည် ကျယ်ပြန့်သော ဆုံးဖြတ်ခွင့်ကို ပြဌာန်းပေးသည့်တိုင် ကျင့်သုံးပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် အကြောင်းပြချက်များ ဖော်ပြပိုင်ခွင့် ပါဝင်သည်။
 - မြန်မာနိုင်ငံ တရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် သဘာဝတရားမျှတမှုဆိုင်ရာ နိယာမ (ဦးပစ်၊ ဦးပုညွန့်၊ ဒေါ်နေဝင်း) တို့ကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အမှုတွဲ မရှိခဲ့ပေ။

အချိုးအစားပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း- အဘယ်အရေအတွက်များ။

C A (Baker) တရားမျှတမှု တာဝန်	ယူကေ (Osborn)	ယူအက်စ်အေ (မသဲ)
ဆုံးဖြတ်ချက်၏ သဘောသဘာဝနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လိုက်နာသည်။	တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး	
အေဂျင်စီ၏ ပြဌာန်းခွင့်အာဏာ၏ သဘောသဘာဝနှင့် စည်းကမ်းချက်များ	ကုန်ကျစရိတ်	အစိုးရ၏ အကျိုးစီးပွား (ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အချိန် အပါအဝင်)
ထိခိုက်နှစ်နာသူ(များ) အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်၏ အရေးပါမှု		ပုဂ္ဂလိက အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်တယ်။
ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုစိန်ခေါ်သူ၏တရားဝင် မျှော်လင့်ချက်များ၊	မတရားမှုကို ရှောင်ရှားခြင်း။	
အေဂျင်စီမှပြုလုပ်သောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ရွေးချယ်မှုများ		
ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူသည် သမာသမတ်ရှိရမည်။	(သမာသမတ်ကျသည်ဟု ယူဆသည်)	(သမာသမတ်ကျသည်ဟု ယူဆသည်)
	တိကျမှု	အမှားများ၏အန္တရာယ်နှင့် အမှားအယွင်းများကို လျော့ချရာတွင် ထပ်လောင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏တန်ဖိုး

တရားရေးဆိုင်ရာ ငြင်းခုံမှုများပြုလုပ်ရန် အကြောင်းရင်းများကို အသုံးပြုခြင်း။

- A. အသက်သုံးနှစ်နှင့် တစ်နှစ်ရှိ ကလေးနှစ်ဦးမိခင် G သည် အခြားဝင်ငွေမရှိသော မိသားစုများအတွက်သာ ရရှိနိုင်သော ပြည်သူ့ ကလေးခံစားခွင့်များကို ရရှိနေသည်။ အသက် ဆယ်ကိုးနှစ် အရွယ် G သည် အလုပ်တစ်ခုကို တစ်ခါမျှ မလုပ်ဖူးပါ။ မော်တော်ယာဉ်တိုက်မှုကြောင့် ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာရခဲ့ပြီး ကျောင်းမှထွက်ခဲ့ရသည်။ သူမသည် ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ နာကျင်မှုကို ဆက်လက်ခံစားရပြီး စိတ်ဒဏ်ရာလွန်စိတ်ဖိစီးမှုရောဂါကို ခံစားနေရသည်။
- B. မကြာသေးမီက G သည် "သင့်တွင် အစီရင်ခံစာထားသော ဝင်ငွေရှိကြောင်း အထောက်အထားများ ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံရရှိထားသည်" သင့်အမှုကို ဆွေးနွေးရန် လူကိုယ်တိုင်အင်တာဗျူးရန် အချိန်ဇယားဆွဲရန် G ကို အကြောင်းကြားစာတွင် ဖိတ်ကြားထားသည်။ G က သူ့အိမ်နီးနားချင်းက အေဂျင်စီထံ စာတစ်စောင်ပို့ထားကြောင်း G က အင်တာဗျူးစီစဉ်ထားပြီး၊ သူမ၏အဖေက G ရဲ့တိုက်ခန်းကို လပေါင်းများစွာ ပုံမှန်ဝင်ထွက်ကာ G က အခန်းတစ်ခန်းကို တရားမဝင်ငှားနေတယ်ဆိုကာ အေဂျင်စီထံ စာတစ်စောင်ပို့ထားကြောင်း သူမသိလိုက်ရပါတယ်။ ဝမ်းကွဲဝမ်းကွဲတစ်ဦးသည် မကြာသေးမီက သူမနှင့်အတူနေခဲ့သော်လည်း အိမ်လခမပေးခဲ့ကြောင်း G က အင်တာဗျူးသို့အား ပြောပြသည်။
- အေဂျင်စီစည်းမျဉ်းများသည် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပြည်သူ့အကူအညီအကျိုးခံစားခွင့်များကို မရပ်စဲမီတွင် “ လက်ခံသူ၏ဆက်လက်အရည်အချင်းပြည့်မီမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သံသယရှိသည့် အမှုတွဲလုပ်သားသည် ၎င်းတို့အား လက်ခံသူနှင့် ဦးစွာဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်သည်။ လက်ခံသူသည် အရည်အချင်းမပြည့်မီတော့ကြောင်း အမှုတွဲအလုပ်ရင်က ကောက်ချက်ချပါက၊ သူ/သူမသည် ယူနစ်ကြီးကြပ်ရေးမှူးအား အလုပ်မရပ်စဲရန် အကြံပြုသင့်သည်။ ကြီးကြပ်ရေးမှူးက သဘောတူပါက လက်ခံသည့် စာတစ်စောင်ပေးပို့ပြီး ခုနစ်ရက်အတွင်း မှတ်တမ်းအား အထက်အရာရှိတစ်ဦးမှ ပြန်လည်စစ်ဆေးရန် တောင်းဆိုနိုင်ပြီး အဆိုပါ တောင်းဆိုချက်ကို စာဖြင့် ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။ ကြေငြာချက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ သို့မဟုတ် ရှေ့နေ သို့မဟုတ် အခြားသူတစ်ဦး၏အကူအညီဖြင့် ပြင်ဆင်သည်။ အရည်အချင်းမပြည့်မီမဆိုရာ အဆုံးအဖြတ်ကို စိစစ်သုံးသပ်ရေးအရာရှိက အတည်ပြုပါက အကူအညီများကို ချက်ချင်းရပ်လိုက်ပြီး လက်ခံသူကို အရေးယူရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများကို စာဖြင့် အသိပေးသည်။
 - သူမ၏အင်တာဗျူးပြီးနောက် နှစ်ပတ်အကြာတွင် G သည် "သင့်ကလေးအား အစီရင်ခံစာထားသော အငှားဝင်ငွေရှိသည်ဟူသော အထောက်အထားများအပေါ် အခြေခံ၍ သင့်ကလေးအကျိုးခံစားခွင့်များကို ရပ်စဲလိုက်မည်" ဟု ညွှန်ပြသော စာတစ်စောင်ကို လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါသတိပေးချက်သည် "သင့်အမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တောင်းဆိုပြီး သင့်နှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု ယုံကြည်သည့်အချက်များအကြောင်း ဖော်ပြသည့် စာဖြင့်ထုတ်ပြန်ချက်တစ်စောင်ကို တင်ပြရန် G ကို ဖိတ်ခေါ်ထားသည်။ ဤထုတ်ပြန်ချက်ကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ရှေ့နေ သို့မဟုတ် အခြားသူတစ်ဦးထံမှ အကူအညီ ရယူနိုင်ပါသည်။" G ၏ဝမ်းကွဲသို့ဖြစ်သကဲ့သို့ “ကျွန်တော်က G ရဲ့ဝမ်းကွဲဝမ်းကွဲဖြစ်ပြီး တခြားနေစရာနေရာမရှိတာကြောင့် သူတိုက်ခန်းမှာနေခဲ့တယ်။ ငါသူမကိုမပေးဆပ်ခဲ့ပါဘူး” G သည် ဝမ်းကွဲ၏စာနှင့် အိမ်လခမရကြောင်း ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်ထုတ်ပြန်ချက်ကို ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့သည်။
 - တစ်လအကြာတွင် G သည် "ငှားရမ်းမှုပုံစံတရားမဝင်ဝင်ငွေ" ကိုအခြေခံ၍ ၎င်း၏အကျိုးခံစားခွင့်များကို ချက်ချင်းရပ်တန့်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးချက်တစ်ခုရရှိခဲ့သည်။ သူမသည် လူကိုယ်တိုင်ထုတ်ဆိုနိုင်သည့် သက်သေများကိုခေါ်ကာ အေဂျင်စီ၏ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အခြားအထောက်အထားများတွင်ပြန်သည့် အေဂျင်စီကြားနာရေးအရာရှိတစ်ဦးရှေ့တွင် သူမသည် "တရားမျှတသောကြားနာမှု" ကို တောင်းဆိုနိုင်ကြောင်း G မှ အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ သူမဒီလုပ်ခဲ့တယ်။ ၎င်းသည် လန့်သော တစ်လခန့်ကဖြစ်ပြီး သူမသည် ကြားနာမည်ရက်ကို မရရှိသေးပေ။

ဒေသကတို့ - အစိုးရအကျိုးစီးပွား၊ တစ်ဦးချင်းအကျိုးစီးပွား၊ တကယ့်မူကု
ထိခိုက်စေသည်။

တရားလိုအတွက် ငြင်းဆိုချက်များ

တရားခံအစိုးရအတွက်
အကြောင်းပြချက်များ

- နောက်ထပ် ဘယ်လို
လုပ်ငန်းစဉ်တွေ လိုအပ်လဲ။
- အချက်သုံးချက်က ဘာကြောင့်
ဒီလုပ်ငန်းစဉ်ကို တောင်းဆိုတာလဲ။